

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

553. An, dum pensio constituta super fructibus beneficiorum non habentium distinctos & speciales sibi assignatos redditus, sed participantium de massa, & mensa communi Ecclesiæ (idem est, dum super ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

de rescrip. Bellenz. de subsid. charit. q. 34. Gozadin. conf. 83. & alios apud Azor. censentes, non deberi fructus in hoc casu, si fructus assignati taxationis gratiâ (qualiter communiter assignati solet pensio) & non demonstrationis gratiâ; tunc autem censeferi assignatos taxationis gratiâ, quando unicâ oratione dicitur, ut pensio huic vel illi solvatur ex fructibus certi beneficii; tunc verò censeferi assignatos demonstrationis gratiâ, quando primò dicitur, ut tanta pensio solvatur, & dein exprimuntur fructus, ex quibus solvi debeat, v.g. dum dicitur: *Solvas Titio pensionem centum aureorum*; & dein dicitur: *hanc pensionem solvas ex fructibus beneficii illius*. Rationem reservationis nostræ Azor dicit valde favorabilem tanquam piam, dum pensio reservata in alimentum clerici, alimenta autem, ut Barth. in l. lucius. ff. de alimen. v. cibis, leg. debeantur integra, etiamsi sint assignata in certo fundo, ex quo tantum non solet percipi, quantum requiritur ad integrâ alimenta. Præterea ut Azor, Ventrigl. Lott. loc. cit. n. 68. sterilitas unius anni compensabilis est ubertate aliorum annorum; unde sicut annis illis fertilibus non est major pensio, sic nec sterilibus illis annis diminuta. Aliam rationem addit Lott. n. 67. quòd non solum urgeat rigor obligationis Cameralis, & favor pensionum, sed etiam quia in his casibus expressè renuncietur cum clausula amplissima donationis, ad eòque imputandum sit illi, qui fortuna se subiecit. Confirmatur etiam responsio ex eo, quòd etiam successor in beneficio onerato solvere debeat pensiones præteritas, quas beneficiatus antecessor non solverat, & tamen successor ille fructus nullos præterito illo tempore percepit. Item beneficiatus obligatus ad solvendam pensionem, debet eam in primo anno, quamvis secundùm consuetudinem aliquarum Ecclesiarum nullos fructus primo anno percipiat, solvere. Azor loc. cit.

6. Respondeo sextò: Si titularis probet, non solum nullos fructus percepisse, verùm etiam illos fuisse perceptos ab alio præterente jus vel in illo beneficio, vel super illis fructibus, non tenebitur solvere pensionem, & factâ per illum pensionario cessione jurium contra illum percipientem, manebit elisa actio ipsa personalis contra titularem intentâ; cum non habeat rem, in quam talis actio est scripta: & sic sufficet, actionem realem cedere. Lott. loc. cit. n. 69. citans Ferret. conf. 73. n. 2. Burlat. conf. 391. n. 17. Put. decis. 10. n. 7. l. 1.

7. Respondeo septimò: Si titularis excipiat, ac probet, non quidem omnes, sed tantùm partem fructuum per alium occupatam seu perceptam, fructusque, quos ipse percepit, esse insufficientes pro solvenda pensione, seque offert paratum contra illum cedere pensionario actionem, manet adhuc elisa contra eum actio ipsa personalis. Si verò non probet, fructus, quos ipse percepit, esse in hoc insufficientes, tunc, quamvis etiam abque cessione, possit pensionarius instituere actionem realem contra illum alium percipientem; non tamen cogitur ad hoc, sed adhuc potest personalem illam actionem dirigere contra titularem, eò quòd, licet illud sit onus ejus, qui fructus percipit, nihilominus ipso onere non soluto, sequitur onus fundum suum; & sic datur optio agendi vel contra percipientem fructus, vel contra possessorem fundi, & sic contra titularem.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

Lott. loc. cit. n. 70. citans Gig. q. 39. n. 11. & q. 43. n. 1. & Rot. decis. 176. n. 3. p. 2. recent. De cetero ad casum, ubi titularis non excipit, se non percepisse fructus, vel eos non esse sufficientes, sed probat, se sustinuisse onera illis imposita, intenditque, pensionarium ad illa pro rata teneri, ad hoc inquam respondendum ex antecedentibus, ubi quæsitum, ad quæ onera solvenda teneatur pensionarius.

Questio 551. Dum in aliquibus Ecclesiis vigore statuti, vel alterius concessionis novi Canonici, imò vel primis duobus annis non percipiunt fructus Canoniatuum suorum, sed hi omnes, vel eorum medietas cedit Capitulo, in usum fabricæ v.g. impendenda, vel etiam inter ceteros Canonicos distribuenda, an isti noviter provisi de Canoniciatibus gravati pensione nihilominus solvere debeant pensionem?

Respondeo: Capitulum tunc teneri illam pensionem solvere. Guttier. qq. can. l. 1. c. 1. n. 114. & 223. Garc. p. 1. c. 5. n. 210. in eo casu, nimirum, si dicti canonicatus distinctos & peculiares redditus habent. Idque non solum, quia pensio onus reale est impositum fructibus, unaque cum illo etiam transeat ad percipientem, sed, quæ specialis est ratio, quia percipiuntur hi fructus à Capitulo non jure proprio, sed tanquam alterius, ad quem spectabant ratione præbendæ & residentiæ. Unde etiam, ait Garc. contrarium fore, seu Capitulum non teneri solvere pensionem, si statutum ita sonaret, ut Canonicus novus primo anno non lucretur fructus, Plura circa hoc quæst. post hanc 2.

Questio 552. Quis teneatur solvere pensionem beneficio pensione gravato vacante?

Respondeo: Ecclesiam percipientem fructus; eò quòd pensio onus sit reale fructibus beneficii annexum. Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 10. (ubi etiam idem affirmat, dum Rector beneficii est à paganis vel hostibus captus) Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 6. n. 2. Guttier qq. can. l. 1. c. 1. n. 116. ubi etiam, quòd, si Ecclesia sit collegiata, ejus Capitulum conveniri possit. Unde etiam, si vacatio sit diuturna, dandus ei œconomus seu curator, à quo solvenda pensio. AA. ijdem. Sic etiam sequestrato beneficio, solvenda pensio à sequestro. Castrop. loc. cit. Garc. n. 189. ex Gig. q. 72.

Questio 553. An igitur etiam, dum pensio (idem est de aliis oneribus) constituta super fructibus beneficiorum non habentium distinctos & speciales sibi assignatos redditus, sed participantium de massa & mensa communi Ecclesiæ (idem est, dum super distributionibus quotidianis statuta pensio) solvenda à Capitulo pro tempore vacationis beneficii, vel etiam, quo beneficiatus propter absentiam, aliudve impedimentum, eos non fuit lucratus, Capitulo eos interea percipientem jure, ut vocant, accrescendi?

Respondeo: Graviter in hoc inter se differere AA. nam non teneri ad hoc Capitulum, docent Guttier. fulissimè qq. can. l. 1. c. 1. n. 120.

à n. 120. Tolet. in sum. l. 1. c. 13. n. 13. Moneta de distrib. p. 3. q. 8. n. 17. Nav. cons. 1. de solut. pens. apud Castrop. quam sententiam communiter teneri in Hispania, ait Garc. p. 1. c. 5. n. 208. Fundant se in eo hi AA. quod Capitulum in eo casu omnes distributiones tam presentium quam absentium (idem est de massa communi fructuum) recipit inter presentes dividendas, uti & fructus illos vacantium præbendarum; pensio autem non sit imposita super cumulo fructuum omnium præbendarum, quia non est imposita super omnibus præbendis; sed super hac vel illa tantum, adeoque ante divisionem illam fructuum Capitulum non est gravatum pensione, aliisve illis oneribus; dum verò dividuntur hi fructus, singuli suam quotam participant seu lucrantur, non jure alieno, seu non fruuntur illis tanquam alienis, sed singuli jure proprio suæ præbendæ, super qua non est reservata ulla pensio, in vi juris accrescendi seu non decrescendi; unde & fructus illi, quos dicto tempore participant existentes & presentes, non sint fructus præbendarum illarum vacantium, aut possessarum per absentes, dum præbenda vacans in hoc casu, dum speciales nulli assignati sunt redditus, nullos fructus, uti nec præbendæ absentium nullas distributiones habent, sed qui illius præbendæ fructus essent, si ea possessorem residentem haberet; adeoque jam etiam nullus illorum participantium dictos fructus obligatur pensionario ad solvendam pensionem. Quia & hinc cessat ratio, ut Garc. p. 1. c. 5. n. 209. & Guttier. loc. cit. n. 123. militans in pensionibus impositis super fructibus beneficiorum habentium fructus in absentia, vel tempore vacationis; dum nimirum redditus suos distinctos habent, utpote qui fructus transeunt cum suo onere, si ad aliquem jure specialia pertineant. Et hinc, ut libenter admittunt hi AA. ex illis à Capitulo perceptis debetur pensio, prout dictum *quasi ante hanc 2.* & uti id servatur in pensionibus impositis Episcopatibus, quas solvit Camera Apostolica, fructus illorum percipiens tempore vacationis. Et hanc sententiam, uti & Capitulum ad non solvendam pensionem, consuetudine etiam immemoriali juvari posse, ait Gutt. loc. cit. n. 120. cum raro à Capitulo petatur hujusmodi pensio, sed à modernis possessoribus.

2. E contra teneri adhuc in hoc casu Capitulum solvere pensionem, tenent Tond. p. 1. c. 35. n. 13. & 14. citans Mareschot. var. resol. c. 18. n. 50. Castrop. p. 2. de horis can. d. 3. p. 7. n. 11. citans Barb. de pot. Ep. p. 3. alleg. 53. n. 177. Bonac. d. 2. q. 6. p. 3. n. 9. Nav. cons. 3. de solut. pens. n. 3 in fine, quem dicit, mutasse sententiam, quam amplexus fuerat cons. 1. Rubium & c. Item Gonz. gl. 5. §. 5. n. 44. Ventrigl. 10. 2. annot. 11. §. 2. n. 20. dicens hanc sententiam veriolem & conformiorem, & in praxi servari. Lott. l. 1. q. 39. à n. 33. Garc. p. 1. c. 5. à n. 214. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 1. addens, non posse Capitulum in hoc casu ullo modo excusari, etiam si dicat, quod nunquam solverit. Fundamentum hujus sententiæ est, quod, cum Papa reserve pensionem super fructibus istiusmodi & distributionibus alicujus præbendæ, non considerat, an præstetur servitium, nec ne, per præbendam illum, sed simpliciter onerat illos fructus & distributiones; unde pensio non debetur pensionario propter servitium & presentiam possidentis præbendam, seu beneficium illud, sed ex pura gratia

Papæ, jam antecedenter ad divisionem illorum fructuum inter presentes & deficientes illos, ac proinde jam persona illius titularis, illiusque servitium in hoc casu considerationis nullius esse debet, nec mors, nec absentia illius potest esse damnosa pensionario, clarumque sit, quod Capitularibus per hoc accrescere non potuit, quam absens vel mortuus Canonicus, si interesset ac viveret, lucrari posset; cum Capitulum succedat loco beneficii non presentis vel mortui, adeoque, sicut beneficiarius ipse non potest sibi lucrari pensionem, sed ex lucraris distributionibus tenetur eam solvere, sic & Capitulum. Quapropter capitulum jam obligatum erit ad solutionem pensionis, si in se velit retinere, aut aliis interessentibus applicare illam partem fructuum, quæ beneficiario gravato, si assistisset aut supervivisset, esset concedenda; cum illa pars fructuum indeterminatè à cumulo fructuum ex voluntate Papæ sit extracta, & ad pensionem applicata ex gratia Papæ independentè à servitio possessoris, Gonz. Ventrigl. Lott. Corrad. Castrop. ll. cit. quorum potestremus quoque ait, hanc intentionem dicto modo reservandi pensionem ex eo manifestè colligi, quod Papa in reservatione pensionis intendat providere certò & infallibiliter sustentationem pensionario; hæc autem certitudo & infallibilitas recipiendi pensionem non subsistat, si eam pensionarius non possit obtinere à Capitulo percipiente fructus & distributiones tempore, quo beneficiatus non existit, aut non interest. Siquidem si dicatur beneficiatum ipsum, dum existens non interest choro, personaliter obligatum esse, adhuc manet infecuritas; cum hic non percipiens fructus sui beneficii, aliunde sæpe non habeat, unde solvat; ex alia autem parte fructus sequestrare nequeat; item hæc ipsa ejus obligatio sit dubia propter contrarias sententias. Accedit, quod secundum hanc sententiam declaraverit Clemens VIII. & Rota sæpissimè, uti hanc ipsam declarationem, & Rotæ decisiones, præcipue illam in Romana pension. 4. Junij 1593. (quam etiam ad fultum legere est apud Garc. p. 1. c. 5. n. 214.) referunt idem Garc. Castrop. & de eisdem testantur Gonz. Lott. & c. qui, uti & Ventrigl. loc. cit. censent, nullam valere in contrarium consuetudinem. Et ad hoc ipsum reflexisse videtur Guttier. contraria sententiæ fautor potissimus, dum loc. cit. n. 123. prope finem, post fusè probatam sententiam suam, dilatasque rationes in oppositum subiungit: *Post primam hujus operis editionem accepi, Roma in hac questione diversum censeri, & instanter agi nomine Ecclesiarum Hispania, ut in hac causa in Re. disputetur, & in earum favorem decidatur, idèque in re hac me subijcio declarationi Sedis Apostolicæ, sacrique palatii Auditorum.*

3. Illud hic singulariter notandum, quod, dum sermo est de iis oneribus singularibus, ac propriis præbendæ vacantis, quæ ei ex natura ipsius adherent, v. g. dum Cantoria (quæ dignitas plerumque confertur personæ gravi, quæ hoc onus regendi chororum, incipiendæ que cantus ipsos per se ipsam subire nescit, aut non vult) opus habet substituendi succentorem, qui id munus exequatur expensis Cantoria: vel dum præbendæ annexum est onus sollempnitatis cantandi aliquoties sacrum, vel ministrandi & c. hæc inquam onera & servitia necessaria ipsarum præbendarum à capitulo tempore vacan-

vacantia vel absentia percipiente illarum fructus solvi debere; eò quòd sic demum lucretur fructus illos, si pro dicta prabenda inferiat, tradunt etiam ipsi A. A. alias contrarii, seu negantes id de aliis oneribus, pensionis, subsidii & c. Guttier. *loc. cit. n. 126.* citans Joan. Copi *tr. de fructibus. tit. 3. c. 3. n. 3. vol. 8.* Quare, ut subdit idem Guttier. *n. 127.* iniquè, & contra jus expensæ seu sàlaria horum onerum durante vacaturà illius prabendæ causata & debita successori imponuntur, atque, ut ea solvat ex propriis fructibus, cogitur. Nec consuetudine antiquà justificari aut colorari posse existimo; cum potius sit corruptela & violentia, ac in grave damnum ac præjudicium novorum residentium, qui maximà paupertate novis annis laborant, & debitis privantur & c. Idem etiam de expensis factis in aliis pro electione faciendâ promovendorum ad prabendam vel dignitatem vacantem, nimirum has solvendas ex fructibus prabendæ vacantis, quos percipit capitulum, & non computandas postea electis, tradit idem Guttier. *loc. cit. nu. 129.* & seq. quem vide de his pluribus.

Questio 554. *An igitur stante hac posteriore, seu affirmativa sententiâ, obligatio solvendi pensionem incumbat solum capitulo, an vero singuli de Capitulo, nempe residentes, ad quos pervenerunt fructus & distributiones illa prabendæ illius vacantis, aut possessoris absentis teneantur ad solutionem pensionis, pro parte quam percipiunt?*

R. Respondet sub distinctione Garc. *p. 1. c. 5. d. n. 222.* ut, dum Ecclesia aliqua patrimonium habet indivisum inter illam & capitulum, ex quo dantur redditus & quotidianæ distributiones ejus ministris, seu beneficiatis singulis in certa & definita quantitate, ita ut portio absentis remaneat in mensâ communi, seu massa reddituum Ecclesiæ, dividenda per capitulum inter beneficiatos residentes & interefferentes pro rata, ita, ut jus accrescendi immediatè sit penes Ecclesiam, & non nisi hac ratione mediatè penes singulos beneficiatos; dum inquam res sic constituta est, obligationem solvendi pensionem principaliter incumbere capitulo tanquam distributori seu dispensatori mensæ communis; & non teneri singulos in particulari, qui prædictos fructus & distributiones à capitulo percipiunt; eò quòd ad illos non spectet dicta distributio & debitum capituli, seu à capitulo, ut Gonz. *ad reg. 8. gl. 37. nu. 26.* juxta *l. sicut. ff. quod cuiusque universit. nomine.* non sit debitum à singulis. Quod tamen, ut idem Garc. *loc. cit. num. 223.* in hoc casu possit agi contra singulos, seu unumquemque actione hypothecariâ, uti possessores illius partis, quamdiu fructus ipsos & distributiones non consumpserint, sed eos habeat in specie, etiam non factâ excusatione contra capitulum pro parte pensionis eos contingente, & absque eo, quòd possint habere recursum contra ipsum capitulum pro ea parte, quam solverint; cum pars fructuum & distributionum prabendæ vacantis aut possessa per non residentem vel absentem concernens pensionem fuerit eis à capitulo absque necessitate indèbitè distributa.

2. Econtra dum Ecclesia patrimonium divisum habet in duas partes, quarum una ipsius Ecclesiæ, ad ejus fabricam, vestes, aliæque necessaria determinata, altera pertinens ad mensam capitu-

larem inter interefferentes in determinata singulis quantitate dividenda, ita ut portio absentium, vel non existentium singulis immediatè accrescat, & ad eos spectet, absque eò, quòd immediatè transeat in patrimonium & dominium Ecclesiæ ab ea dividenda in singulos, pensio solvi debeat ab eorum singulis, seu à singulis faciendâ hunc in finem restitutio pro rata perceptorum horum fructuum seu distributionum, etiam si eos consumpserint, eò quòd hi fructus videantur illis accrescere non nisi cum hoc onere pensionis, aliisque similibus. Garc. *n. 225.* citans Navar. *conf. 54. num. 1. de sent. excom.* Henriq. *in sum. l. 7. c. 36. §. 3.* vide de hoc pluribus Garc. *p. 3. c. 2. n. 444.*

Questio 555. *An, & qualiter solutio fieri debeat per alios quoque successores, qui successores non sunt in titulo beneficii, sed in perceptione fructuum? & in specie per Cameram Apostolicam, dum ea titularem defunctum spoliavit: vel etiam ab alio, cui forte Papa fructus illos ad Cameram spectantes donasset?*

1. Respondet ad primum generaliter: Deberi solvi per quemcumque etiam alium successorem tantum in perceptione fructuum beneficii gravati, eò quòd hoc onus, ut dictum aliquoties, sequatur fructus, quibus impositum, & hinc clausula: *& successores suos:* posita in reservatione pensionis non tantum intelligenda de successoribus in titulo, sed & in fructibus percipiendis. Corrad. *in pr. benef. l. 5. c. 7. n. 1.* hinc

2. Respondet ad secundum: dum fructus à die mortis titularis gravati pertinent ad Cameram Apostolicam, tenetur ipsa Camera solvere pensionem pro rata temporis, quo gavia fructibus, eò quòd, qui succedit in commodo, debeat pariter succedere in onere. Gonz. *gl. 5. §. 5. n. 52. & 53.* citans Gig. *de pens. n. 65.* Buriat. *conf. 361. n. 24. l. 4.* Item Corrad. *loc. cit. n. 3.* Paris. *l. 1. §. 8. n. 23.* subdens *n. 24.* in Francia tamen à tempore aperta regalia, seu à die vacationis Episcopatum usque ad subrogationem novi Episcopi non solvi pensionem, sed integros fructus solvi Regi.

3. Respondet ad tertium: si Papa de fructibus ad Cameram spectantibus donationem fecisset successori (idem est de alio non successore in titulo beneficii) dubium non est, teneri illum ad solutionem pensionis, prius seu ante hanc donationem decursæ, eò quòd, licet isti fructus non possint dici percepti ex beneficio, prout requiritur ad effectum, ut remaneant obligati tanquam beneficiates, & Donatarius principis efficiatur securus contra omnem hypothecam *l. bene à Zenone. c. de quadrien. præscrip.* tamen, quia hoc casu successor sentit commodum, sentire debet & onus. Et ita, si ve Papa donare voluerit cum onere, si ve sine illo; si enim prius, utique tenebitur; si secundum, etiam tenebitur; cum habeat regressum ad Cameram. Lott. *l. 1. §. 44. n. 20. & 21.*

Questio 556. *An, & qualiter gravati successor in titulo beneficii solvere teneatur pensiones, præcipuè decursas tempore antecessoris sui?*

1. Respondet primò in genere: Onus solvendi pensionem tranfit & pertinet ad successorem